

Information om nya djurskyddsföreskrifter

Jordbruksverket har beslutat om nya djurskyddsföreskrifter och allmänna råd om hållande av hundar och katter. Dessa trädde i kraft den 15 juni i år. Med tanke på att det finns drygt två miljoner hundar och katter i Sverige är det många som berörs av reglerna.

Text: Alexandre Barchiesi, utvecklare inom kontrollmetodik, Djurvälståndsenheten, Jordbruksverket

Målet med de nya djurskyddsföreskrifterna och allmänna råden om hållande av hundar och katter (SJVFS 2020:8, Saknr L102) har varit att stärka djurskyddet för hundar och katter och särskilt höja kattens status. Vi har förtydligat djurhållarens ansvar och den kompetens som krävs för att hålla dessa djur. De nya reglerna innebär också vissa förenklingar för djurägarna, vilka till viss del beror på den nya rollen som veterinären får i författningen.

En tydligare veterinärroll i lagstiftning

En veterinär får nu bedöma att hundar och katter får hållas och skötas på annat sätt än vad som anges i föreskrifterna om det finns veterinärmedicinska skäl. Det kan till exempel betyda att ordination av burvila under en viss tid verkställs direkt av veterinären utan att kräva ett bekräftande dispensbeslut av Jordbruksverket för att djuret under denna tid inte kan utföra grundläggande beteenden. Vid ordination som avviker från djurskyddslagstiftningen är det alltid bra att lämna kopia av journalen till djurhållaren där detta tydligt framgår.

Ett viktigt stöd för djurhållare

I propositionen till den nya djurskydds-

lagen som trädde i kraft 2018 (SFS 2018:1192) anges att djurhållaren ska ha tillräcklig kompetens för att tillgodose djurets behov, men att djurhållaren kan kompensera bristen på specifik kunskap genom att ta råd och stöd från andra personer med erfarenhet. Veterinären spelar en central roll i denna kunskapsöverföring till djurhållare.

I de nya föreskrifterna har vi till exempel förtydligat att utfodringen ska resultera i ett hälsosamt hull och förebygga hälsostörningar hos djuret, en aspekt som djurhållaren ska kunna optimera i samråd med sin veterinär. Den nya författningen förtydligar att djurtillsyn även innebär att uppmärksamma avvikande beteenden hos hundar och katter samt att djurens grundläggande behov av rörelse och mental stimulans ska tillgodoses. Vi inför ett uttryckligt krav på skötsel av tandhälsan då vi har fått tydliga signaler från behandlande veterinärer om att tandhälsan utgör ett lidande för djur som inte uppmärksammas tillräckligt bra idag.

Om en veterinär ordinerar restriktiv motion för en hund bör djurhållaren erbjuda djuret lämplig mental stimulans anpassad till dess förutsättningar. Detta innebär att djuret bör ges uppgifter att

lösa utan eller med liten fysisk ansträngning. Veterinären kan då behöva hjälpa djurhållaren i att bedöma vad som kan vara lämplig stimulans utifrån hundens förutsättningar.

Veterinärens roll i avelsfrågor

Reproduktion och skötsel av avkomma är frågor som djurhållare ofta upplever som svåra och vi har förtydligat veterinärens roll i några avseenden.

Nytt är att föräldradjur som används i avel ska vara i god fysisk och psykisk hälsa inför parning, samt att en veterinär bör bedöma om en tik som är sju år eller äldre är lämplig att användas i avel.

Kattens status höjs

Djurhållaren ska även från och med nu ansvara för att förebygga oönskad, oplanerad eller överdriven avel. Regeln har kommit till för att minska lidandet hos katter som hamnar utanför människans tillsyn. Detta innebär att katter som rör sig fritt utomhus bör vara kastrerade eller på annat sätt förhindrade att kunna föröka sig om deras avkomma inte kommer under människans vård. Vi har noterat att många kattägare kontaktar veterinärkliniker och djursjukhus idag för att beställa kastrering

De nya djurskyddsföreskrifterna ska bland annat bidra till att höja kattens status som husdjur.

av sina katter eller förskrivning av anti-konceptionella läkemedel. En möjlig brist på narkosmedel på grund av Covid-krisen gjorde många oroliga i somras, men vi vill betona att målet med bestämmelsen är att åstadkomma en långsiktig märkbar förändring.

Parning och kejsarsnitt

Tidigare regler innebar att en tik eller en honkatt som hade förlöst två gånger med kejsarsnitt inte fick användas mer i avel. Bestämmelsen finns kvar med tillägget att, om det upptäcks anatomiska defekter i samband med det första kejsarsnittet som gör det sannolikt att ingreppet kommer att behövas vid framtida förlösningar, får dessa hondjur inte användas i avel igen. Veterinären har därför fått ett ökat ansvar för att kunna begränsa förutsägbara behov av kejsarsnitt.

En tik som har haft två valpkullar inom tolv månader ska ges minst 12 månaders vila före nästa valpning. Vi har infört en ny möjlighet för veterinären att kunna bedöma om en kortare tid är acceptabel. Bedömningen bör i så fall ta hänsyn till tikens senaste kullstorlek, dess kondition

och hur lång tid som har gått mellan löpen.

Att skilja valpar och kattungar tidigare från sitt moderdjur

Valpar och kattungar får inte separeras från sina modersdjur förrän tidigast vid 8 respektive 12 veckors ålder. Avvikelsen från den angivna tiden kan godtas i vissa fall, om fler grundläggande villkor är uppfyllda: uppfödaren ska bland annat låta en veterinär bedöma att valparna eller kattungarna är vid god hälsa. En självklarhet för de allra flesta seriösa uppfödare, men det är första gången kravet skrivs in i djurskyddslagstiftningen för att kunna säkra att unga djur ska tryggt kunna levereras något tidigare än föreskrivet.

Anmälningsplikten

I djurskyddslagen finns ett uttryckligt krav på djurhälsopersonal att anmäla brister i djurskyddet. Det anges där att om den som tillhör djurhälsopersonalen finner anledning att anta att djur inte sköts enligt djurskyddslagen ska han eller hon anmäla detta till länsstyrelsen. Detta gäller endast för personal i sin yrkesutövning. Kravet

har funnits i djurskyddslagen i många år, men överfördes till den nya lagen 2018 med tillägget att anmälan inte behöver göras om bristen är lindrig och rättas till omgående. Hur anmälan ska göras är inte reglerad, den kan därför göras muntligen eller skriftligen till länsstyrelsen i det länet djurhållaren bor. Om djurhälsopersonalen brister i sin anmälningsplikt kan det bli en fråga för ansvarsnämnden för bedömning om denne har brustit i sin yrkesutövning.

Två aspekter är viktiga för att tillämpa detta krav på bra sätt. Formuleringen "finner anledning av anta" innebär i juridiken en låg grad av misstanke. Djurhälsopersonalen behöver därför inte göra någon djupare utredning, det ska länsstyrelsen i så fall initiera vid behov.

Begränsningen av anmälningsplikten i vissa fall, som infördes i den nya djurskyddslagen, är ett slags bromsmekanism som ger djurhälsopersonalen rätten att själv ge djurhållaren de råd som behövs för att undanröja lindriga djurskyddsproblem. Detta ger de bästa förutsättningarna för en god dialog med era kunder och det är viktigt att djurhållarna är medvetna om denna skyldighet som finns inbyggd i er yrkesutövning. •